

[Niels Helveg Petersen.]

gede jeg en indbygget modsætning i regeringserklæringen. På den ene side sagde man: vi må være meget tilbageholdende med nye udgiftsforanstaltninger; man bebudede et meget stramt finanslovsforslag, som ville blive præget af dette synspunkt. På den anden side fremlagde man så i øvrigt et katalog af ønsker om udgiftkrævende foranstaltninger. Dette er ganske tilsvarende, hvad der var i det socialdemokratiske 4 års program, hvor der på den ene side stod, at udgiftsstigningen måtte bremses, men hvor der på de resterende sider var skitseret meget store og udgiftkrævende foranstaltninger.

Vi påpegede før valget denne modsigelse og fik det svar, at reformerne selvfølgelig måtte gennemføres i den takt, der var økonomiske muligheder for det, uden at man i øvrigt nærmere præciserede dette. Når nu vi ser tilbage på forløbet af samlingen, må vi konstatere, at balancesynspunktet er blevet tilsidesat, finanslovsforslaget blev ikke præget af den stærke tilbageholdenhed, som blev bebudet; det gælder i så høj grad, at lovreserverne allerede for indeværende år er forbrugt og mere til, og at lovreserverne også for de tre kommende år er forbrugt og mere til.

Betænelighederne herved knytter sig både til et balancesynspunkt i økonomien og til det synspunkt, at det er en lammelse af folketingets arbejde og en indsnævring af vore muligheder for at fungere, at man så tidligt disponerer over de reserver, som skulle ligge til folketingets disposition til ny nødvendig lovgivning. Det er ikke rimelige vilkår, folketinget får at arbejde under ved en sådan politik.

Må jeg bl. a. pege på, at på hele forureningsområdet er der ikke i regeringens økonomiske planer endnu fremlagt noget, hvor man økonomisk viser en vilje til, at også det offentlige skal gå stærkt ind i forureningsbekæmpelsen. Der er ingenting, der tyder på, at man i hvert fald økonomisk har prioriteret forureningsbekæmpelsen særlig højt.

Vi har fået en miljølov — eller udkast til det med mangler — som skal danne grundlag for en forhandling i folketinget næste år, men den økonomiske side af forureningsproblemet er ikke taget op.

Lovreservernes forsvinden var jo baggrunden for kulegravningsarbejdet. Regeringen fandt selv, at stigningerne var uacceptable og uforenelige med den økonomiske balance, gav selv udtryk for det. Det videre forløb skal jeg ikke gå i enkeltheder med. Det var ikke lykkeligt. Det af regeringen foreslåede kulegravningsarbejde, det af regeringen iværksatte kulegravningsarbejde gik i stykker på grund af SF og på grund af socialdemokratiet, ikke på grund af andre partier. Forløbet måtte efterlade indtryk af mangel på ledelse: først stærke udgiftsforsøgelse, derefter, når man opdager, at den er gal, forsøg på besparelser; så skal der spares, og det blev der altså ikke i nævneværdigt omfang.

I åbningstalen sagde man, at nu måtte der sikres en styring af udviklingen efter en plan. Hvis det har været regeringens vilje at sikre dette, så må jeg desværre konstatere, at det har skortet på evnerne. Opgaven er uløst, og regeringen har ikke fremsat forslag, der er tilstrækkelige til at løse den opgave, regeringen har sat sig selv.

Men jeg vil gerne understrege i den forbindelse, hvad hr. Henry Christensen også sagde, at hele folketinget har et ansvar over for disse ting. Der er brug for, at alle partier er med til at løse nogle af de strukturproblemer, der er i vores økonomi, hvis det politiske system, som vi har, skal klare de opgaver, som det har sat sig selv.

Det er ingen let opgave at føre en økonomisk politik med balance, og enhver regering har krav på rimelighed i vurderingen, ikke mindst fra partier, der selv for kort tid siden har haft det økonomiske ansvar. Vanskelighederne ved at få en tilfredsstillende styring af den offentlige sektor, både den statslige og den kommunale, er meget store. Man kan, hvis man vil, styre forholdsvis nøjagtigt på de rene statsudgifter, men